

PS 56

**PROGRAM ADAPTACYJNY
PRZEDSZKOLA SAMORZĄDOWEGO NR 56
W BIAŁYMSTOKU**

Opracowała: Agnieszka Szkiłdź

Białystok

WSTĘP

Dzień, w którym dziecko trafia po raz pierwszy do przedszkola, jest bardzo ważny w jego życiu. Musi rozstać się z rodzicami i w nowym środowisku poradzić sobie samo z różnymi problemami. Z psychologii rozwojowej wiadomo, że poziom dziecka 3-letniego nie predysponuje go do samodzielnego pokonywania progów zorganizowanej instytucji, jaką jest przedszkole. U wielu dzieci wywołuje to sytuację stresową – lęk, złość, upór, gniew, którą bardzo często przenoszą na pracowników danej placówki, rodziców lub inne dzieci. Dlatego przekroczenie przez dziecko trzyletnie progu przedszkola, to przełomowy moment w jego życiu. Niezależnie od poziomu rozwoju dziecka, stanowi to wyzwanie dla niego samego, rodziców i całej placówki szczególnie na początku roku szkolnego.

Sytuację stresową przeżywają także rodzice dzieci. Mają, bowiem oddać swoje dziecko, swój największy skarb, pod opiekę instytucji i osób obcych. Nie znają założeń i wymagań przedszkola, warunków, w jakich będzie przebywać dziecko, osób, które będą się nim zajmować. Rodzi to wiele niepokojów i wątpliwości, które podświadomie często przenoszą na dziecko. Brak podstawowej wiedzy na temat specyfiki pracy przedszkola uniemożliwia rodzicom odpowiednie przygotowanie dziecka w zakresie samodzielności oraz kształtowanie pozytywnego stosunku emocjonalnego do przedszkola.

Nauczyciele przyjmując pod opiekę nowe dzieci nie znają indywidualnych potrzeb swoich wychowanków, ich zainteresowań, sytuacji rodzinnej, jak również oczekiwań rodziców w stosunku do nich. Przedszkole jako profesjonalna placówka wychowawcza może udzielić rodzicom wsparcia przygotowując ich do udzielenia pomocy dziecku w jego adaptacji do nowego środowiska społecznego.

Żeby proces adaptacji przebiegł sprawnie i trwał jak najkrócej, musi istnieć ścisła współpraca między rodzicami, a pracownikami przedszkola. Współpraca ta powinna być przemyślana, zorganizowana, oparta na ustalonych zasadach i mająca na celu osiągnięcie określonych efektów. Na tej podstawie opracowano program adaptacyjny przedszkola włączając w swoje środowisko dziecko przy współpracy jego rodziców. Został on przygotowany jako system działań organizacyjnych i pedagogicznych, oparty na wiedzy o rozwoju dzieci oraz oczekiwaniach i wzajemnych oddziaływaniach przedszkola, rodziców i nauczycieli w celu stworzenia dzieciom lepszego startu przedszkolnego. Program ten powstał na bazie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Programem objęte są wszystkie dzieci, które po raz pierwszy idą do przedszkola, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci 2 - 3-letnich.

Główny cel programu: Stworzenie warunków organizacyjnych, wychowawczych i edukacyjnych do właściwej adaptacji dziecka w przedszkolu.

W obrębie postawionego celu głównego wyróżnić można następujące:

cele szczegółowe programu:

w stosunku do dziecka:

- skrócenie jego adaptacji do warunków przedszkolnych,
- zmniejszenie lęku przed rozstaniem z rodzicami,
- poznanie swojej wychowawczynie i innych pracowników przedszkola,
- poznanie sal i otoczenia przedszkola,
- rozwijanie umiejętności społecznych,
- rozumienie i stosowanie norm i zasad życia w grupie

- wspomaganie dziecka w opanowaniu czynności samoobsługowych,
- przystosowanie dziecka do nowego środowiska
- wspomaganie dziecka w budowaniu pozytywnego obrazu siebie,
- nabywanie przez dziecko poczucia własnej wartości.

w stosunku do rodziców:

- zmniejszenie lęku rodziców związanego z koniecznością oddania dzieci
- ukazanie rodzicom mocnych stron, możliwości i sukcesów dziecka,
- uczulenie rodziców na sytuacje trudne, spotykane przez dziecko w przedszkolu,
- poznanie przez rodziców wychowawczyń ich dziecka i personelu przedszkola
- integracja rodziców między sobą,
- zapoznanie rodziców z ramowym rozkładem dnia, pomieszczeniami przedszkola oraz jego organizacją,,
- zaproszenie rodziców do współpracy z nauczycielkami, budowanie wzajemnej więzi między nauczycielkami, a rodzicami i dziećmi, opartej na zaufaniu.

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA:

Dziecko:

- spokojnie potrafi rozstać się z rodzicem,
- umie przezwyciężyć lęk i obawy przed zmianą środowiska,
- uczestniczy w życiu grupy,
- wesoło bawi się z koleżankami i kolegami,
- kojarzy pobyt w przedszkolu z radosnym i ciekawym działaniem,
- z zaufaniem zwraca się o pomoc do nauczycieli i pracowników przedszkola,
- przestrzega podstawowe reguły współżycia w grupie,

- rozumieć, że pobyt w przedszkolu jest czasowy i zawsze kończy się powrotem do domu z rodzicami,
- zna pomieszczenia, w których będzie przebywać w przedszkolu,
- przestrzega zasadę zakazu samodzielnego oddalania się od grupy.

Rodzic:

- ma poczucie bezpieczeństwa o swoje dziecko,
- zna nauczycielki oraz personel przedszkola,
- zna pomieszczenia, w których będzie przebywać jego dziecko
- współpracuje z przedszkolem – zna cele i zadania,
- wie, w co wyposażyć dziecko do przedszkola,
- rozumie znaczenie samoobsługi i samodzielności dziecka jako warunków lepszej adaptacji w środowisku przedszkolnym,
- obserwuje swoje dziecko na tle rówieśników,
- wie, w jaki sposób pomóc dziecku pokonać „próg przedszkola”
- nawiązuje aktywną współpracę z przedszkolem.

Nauczyciel:

- poznaje dzieci, którymi będzie się opiekował,
- zna środowisko domowe dzieci,
- planuje pracę w oparciu o wyniki obserwacji zachowań dzieci,
- zna oczekiwania rodziców wobec przedszkola.

3. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE PODCZAS REALIZACJI PROGRAMU

Dla osiągnięcia realizacji założonego głównego celu programu, czyli zapewnienie warunków szybkiej adaptacji dziecka w przedszkolu wskazane jest stosowanie kilku proponowanych metod. Są to:

- elementy metody Pedagogiki Zabawy, ułatwiające integrację grupy,
- elementy metody Ruchu Rozwijającego W. Scherborne
- zabawy i ćwiczenia ruchowe
- opowieści ruchowe,
- wybrane metody aktywne: zabawy w kręgu, drama, improwizacja, burza mózgów,
- zabawy naśladowcze,
- tańce integracyjne (KLANZA)
- opowiadania, bajki, inscenizacje,
- techniki relaksacyjne.

Dziecko za pomocą tych metod, poprzez podstawową formę aktywności, jaką jest zabawa, zdobywa nowe umiejętności, uczy się współzycia w grupie rówieśników i współdziałania z nimi, mając jednocześnie zapewnione poczucie bezpieczeństwa. Program zapewnia również nauczycielom dużą swobodę działania i nie ogranicza ich inwencji.

4. TREŚCI PROGRAMOWE:

- poznanie nowego środowiska,
- poznanie zasad warunkujących bezpieczeństwo na terenie przedszkola,
- wdrażanie do opanowywania własnych gwałtownych reakcji emocjonalnych np.: głośny, histeryczny płacz,
- przezwyciężanie lęku, obaw i oporu,

- dochodzenie do samodzielności w ubieraniu, rozbieraniu się, spożywaniu posiłków i korzystaniu z łazienki,
- uczenie się używania zwrotów grzecznościowych w określonych sytuacjach: dzień dobry, do widzenia, proszę, przepraszam, dziękuję,
- wspólne porządkowanie zabawek w sali po skończonej zabawie,
- słuchanie nauczycielki, podchodzenie na jej przywołanie,
- poznanie i przystosowanie do określonego rytmu dnia,
- zapoznanie z zasadami, regułami i normami obowiązującymi w grupie przedszkolnej,
- integracja w grupie,
- wprowadzenie w świat wartości ogólnoludzkich.

5. FORMY DZIAŁAŃ ADAPTACYJNYCH

Opis działań w ciągu roku szkolnego na rzecz adaptacji dzieci w przedszkolu:

Lp.	Termin	Działania
1.	Marzec- kwiecień (okres zapisów)	Pierwszy kontakt dzieci i ich rodziców z przedszkolem: - zwiedzanie przedszkola, - „Dni otwarte”- umożliwienie zabawy dziecka w grupach, - informacje dotyczące przedszkola - wywieszenie list przyjęcia dzieci do przedszkola oraz informacji o zebraniu związanym z przygotowaniem dziecka do przedszkola (maj).
2.	Maj	Spotkanie informacyjne dla rodziców dzieci nowoprzyjętych do przedszkola na rok następny pod hasłem: „ Jak pomóc dziecku w adaptacji do przedszkola?”: - rozdanie materiałów ułatwiających przygotowanie dziecka do przedszkola, - zapoznanie z planem dnia i standardowymi działaniami w ciągu całego roku szkolnego, - poznanie zasad panujących w przedszkolu, zaproszenie

		<p>do współpracy w przygotowaniu dzieci w okresie wakacyjnym w celu ułatwienia startu w nowym środowisku,</p> <ul style="list-style-type: none"> -ankieta do rodziców na temat dziecka i jego umiejętności (źródło informacji dla nauczyciela prowadzącego grupę), - ankieta o przydatności tego zebrania i propozycji ze strony rodziców, ich oczekiwania.
3.	Lipiec, sierpień	Indywidualne rozmowy z rodzicami w miarę potrzeb.
4.	Wrzesień	<p>Powitanie nowych dzieci w grupach – zapoznanie z salą i szatnią oraz nauczycielkami.</p> <p>1. Działania personelu przedszkola na rzecz lepszej adaptacji dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie całego personelu podczas ubierania, karmienia i innych zajęć opiekuńczych w grupach młodszych, - cykl zabaw pod hasłem” moja ulubiona zabawka” przyniesiona z domu (przysłanki z domu mają ułatwić rozstanie z nim i leżakowanie), - bajkowe dekoracje sal, które wpływają na radosny nastrój, - pełna informacja o przedszkolu ze strony nauczycieli i woźnych - zachęcanie do korzystania z wyznaczonych konsultacji - wywieszenie podstawowych informacji o grupie na tablicach każdej z grup.
5.	Wrzesień, październik	<p>Zebranie ogólne z rodzicami i w poszczególnych grupach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawienie przez dyrektora zasad funkcjonowania przedszkola, - przedstawienie oferty zajęć dodatkowych i oferty współpracy z terapeutami pracującymi w przedszkolu, oraz poradni psychologiczno pedagogicznej na dany rok, -przedstawienie przez nauczycielki programu pracy dyd.-wych. na dany rok szkolny, podstawy programowej, - zapoznanie z harmonogramem zajęć dodatkowych i planem dnia, - zapoznanie z zasadami funkcjonowania grupy i sposobem

		współpracy rodziców z nauczycielami, a także z godzinami konsultacji nauczycieli i dyrektora placówki, - wybór przedstawicieli Rady Rodziców. - pytania rodziców
6.	Cały rok	<p>Działania na rzecz adaptacji dzieci w przedszkolu:</p> <p>a) zebrania i rozmowy indywidualne z rodzicami, konsultacje b) szkolenia i warsztaty dla rodziców, c) kiermasze –bożonarodzeniowy i wielkanocny d) akcje charytatywne, e) konkursy rodzinne, f) uroczystości i zajęcia dla rodziców z dziećmi: - zajęcia integracyjne i otwarte dla rodziców - spotkania przy choince – wspólne ubieranie choinki, - Dzień Babci i Dziadka, - Jasełka – wspólne dzielenie się opłatkiem - Bal w przedszkolu, - Święto rodziny, - Zielone przedszkole – całodzienny wyjazd - teatryki w przedszkolu</p> <p>f) aktualizowanie tablicy informacyjnej dla rodziców: - zamieszczanie aktualności z życia przedszkola i grupy, tekstów wierszy i piosenek, propozycji szkoleń...</p> <p>g) systematyczna i planowa obserwacja dzieci pod względem adaptacji: - ankiety dla rodziców</p>

6. EWALUACJA PROGRAMU

Proponowane sposoby monitoringu:

1. ankieta dla rodziców – informująca nauczyciela o dziecku,
2. ankieta dla rodziców o dziecku po 3 miesiącach pobytu w przedszkolu,
3. karty obserwacji dzieci ,
4. protokoły zebrań z rodzicami ,

5. kronika przedszkolna ,
6. scenariusze zajęć,
7. informacje na stronie przedszkola – zakładka wydarzenia,
8. współpraca z rodzicami online – strona supermisie56@wp.pl

7. BIBLIOGRAFIA

1. Bogdanowicz M.: "Metody Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu rozwoju dziecka",
2. Gruszczyk-Kolczyńska E. i Zielińska E.: "Wspomaganie rozwoju umysłowego trzylatków i dzieci wolniej rozwijających się",
3. Blek A.: „Przedszkole przyjazne dziecku”,
4. Bodziach Wanda, Pierwszy rok w przedszkolu, [w]: „Wychowanie w przedszkolu”, nr 5/95, str. 299;
5. Praca zbior.: Przetacznik - Gierowska Maria, Makielo - Jarza Grażyna Psychologia rozwojowa i wychowawcza wieku dziecięcego,
6. Gruszczyk - Kolczyńska Edyta, Od malucha do starszaka, poradnik dla rodziców przedszkolaków, cz.1,

